27/07/2020

Звали на дијалог, а дали ултиматум: Члан експертског тима Митрополије црногорско Приморске за „Новости“

Без успеха је завршена друга рунда преговора експерата Владе Црне Горе и Митрополије црногорско-приморске и осталих епархија СПЦ у проналажењу решења за спорне одредбе Закона о слободи вероисповести. Тим поводом гост „Новости“ је др Владимир Лепосавић, члан експертског тима Митрополије црноорско-приморске у преговорима са представницима Владе Црне Горе око спорних одредби спотног закона.

ИНТЕРВЈУ ВЕЧЕРЊИМ НОВОСТИМА

Да ли сте, лично, очекивали обрт у дијалогу – да, рецимо, власт прихвати примједбе Цркве?

Нисам очекивао тај обрт, али сам се надао да би можда и то могло да се деси. Оно што нисам могао да замислим јесте да је власт позвала Цркву на преговоре у интересу цијелог друштва, а да није оставила ни најмањи простор за разговор. Пошто је друга страна прочитала Владин предлог, одмах нам је саопштено да је то „узми или остави“ и да ни једна једина више

ријеч не може бити чак ни разматрана за измјену.
Тиме је Влада још једном разочарала, јер Цркви није било једноставно да се, после свих догађања, одазове на овај позив. Црква је, наиме, мјесецима безуспјешно позивала на дијалог и захтијевала да се разговори о спорном Закону не воде после Петровдана, како би се избјегло да исти буду злоупотребљени у предизборној кампањи. Иако је Влада одговорила тек по истеку овог рока, Црква се одазвала свјесна велике одговорности и захтјева великог броја људи да њихове светиње буду сачуване, а Црква одбрањена.

Јасно је да Влада жели да увуче Цркву у политичку утакмицу да би је ту, на свом терену, трајно оклеветала и тако лакше елиминисала из правног, а потом и из друштвеног живота. Црква се уопште не интересује за страначку политичку борбу, али то не значи да ће дозволити да буде ућуткана и лишена права на јавну ријеч. Такође, Црква је врло присутна у правном и друштвеном животу Црне Горе и чврсто је ријешена да ту остане и у наредним вјековима. То ни врата пакла неће помјерити, а камоли тренутна власт у Црној Гори.

У чему је суштина проблема? Видјели смо изненађење потпредсједника Владе Зорана Пажина што Црква није дозволила да се њена имовина прогласи државном!?

Усвајање овог Закона изазвало је огромно негодовање и протесте. Црква је зато настојала да буде конструктивна, па је све своје примједбе свела на минимум и Влади упутила само два захтјева – да се измијени свега неколико одредби како би се обезбједило очување стеченог правног субјективитета и заштита својинских права какву уживају сви остали правни субјекти. Влада је одбила оба ова захтјева: први категорично, а други у увијеној форми.

Последњи разговори су почели ултиматумом да Црква мора да се региструје као нова вјерска заједница, иако Закон дозвољава још и евиденцију постојећих вјерских заједница, као и дјеловање без регистрације и евиденције. Наша Црква испуњава све услове да буде уписана у Евиденцију постојећих вјерских заједница, укључујући и чињеницу да се, за вријеме важења претходног закона, пријавила код надлежног органа. Дакле, Српска православна црква апсолутно не одбија да и по новом Закону евидентира своје постојање код државних органа, али не може да прихвати да је власт уцјењује којим ће од својих права да се служи, а којим не.

Када је ријеч о имовинском питању, Влада је прихватила захтјев Цркве да се будући имовински спорови решавају у редовним судским, а не у посебним управним поступцима. Међутим, иако је прихватила измјену члана 63, Влада

одбија да коригује члан 62 који је са претходним органски везан и чини номотехничку цјелину. Одредба члана 62, до сада непозната и најискуснијим правницима па према томе и ризична, прописује да су „вјерски објекти и земљиште државна својина“. Тиме је обесмишљена понуђена судска заштита, јер се Законом могуће унапријед прописује исход будућих судских поступака.

Потпредсједник Владе је саопштио да је изненађен овом нашом примједбом јер, како је нагласио, „државна својина и као појам и као правни институт постоји дуго година у правном систему“. Наш тим не спори да постоји институт државне својине, он је регулисан посебним законом, о њему може да се напише књига и организује научни скуп, али се не може било чија па ни црквена својина тек тако прогласити државном.

Недавно сте у ауторском тексту „In flagranti“ подсјетили да се у најновијем документу Савјета Европе изричито наводи да је Законом о слободи вјероисповести створена могућност „трансфера имовине огромних размјера“, као и да је „заиста врло вјероватно да су спорне одредбе усвојене у циљу стварања нове аутокефалне цркве у Црној Гори, различите од СПЦ“.

Последњих мјесеци у Црној Гори, али и ван ње, над сваким појединцем лебди опасност да у трен ока изгуби лични и професионали интегритет – довољно је да устврди да Закон о слободи вјероисповијести, овакав какав јесте, нема за циљ да се од Цркве отме имовина и угрози њен опстанак.

Зато су извјестиоци Парламентарне скупштине Савјета Европе, у документу од 22. јуна ове године, истакли да је најбоље решење да спорне одредбе буду уклоњене из овог Закона. Они су исправно констатовали и то да ове одредбе могу бити искоришћене од власти за спровођење црквеног инжењеринга.

Треба знати да се Црква не ствара имовином, поготово не отетом. Зато власт не може да оснује нову Цркву, а нисам сигуран ни да ли то жели. Прије ће бити да је ријеч о намјери да Православна црква уопште не постоји. Противно основним цивилизацијским стандардима и слободној вољи Српске православне цркве, може се створити само злочин и светогрђе.

Можете ли нам пренијети дио атмосфере која је владала у овим преговорима? Какав утисак је све то на Вас оставило? Да ли је било напето? Је ли можда било и тежих ријечи?

Наш правни тим је уложио велики напор да формулише различите предлоге за измјену спорних законских одредби, како бисмо уважили позицију Владе и избјегли да тражимо брисање ових одредби, што би, иначе, било

најприродније решење. Међутим, наши предлози нису размотрени нити је било истинског дијалога. Састанак је, у суштини, био завршен прије него што је и почео, када смо чули да Влада има само захтјеве према Цркви и да ниједну даљу измјену не прихвата. У тим тренуцима је било веома напето, али није било тешких ријечи. Наши аргументи су јаки, па ријечи могу да буду благе.

Још се не види свјетлост из тунела? Које даље кораке Цркве можемо очекивати? Или ће се можда чекати исход избора, па да се прича настави са представницима нове власти?

Кад год и која год власт да дође, Црква ће бити спремна. Једино што Црква чека јесте живот будућег вијека. До тада, она постоји и свједочи. Српска православна црква жели најбоље могуће односе са државом Црном Гором, али не да поступа по диктатима и уцјенама. Наша Црква уважава државну власт, чак и онда када се не слаже са њеном политиком. Дијалог тражи вољу обје стране и међусобно повјерење, али да би овај у Црној Гори и заиста отпочео потребно је да државна власт претходно обузда своје тоталитарне политичке инстинкте.

mitropolija.com